

Пре само неколико недеља председник Руске Федерације је, у скоро четворочасовном директном ТВ програму „Директна линија са Владимиром Путином“, најавио да ће односи између Русије и Кине, који се „налазе се на нивоу без преседана“ представљати главни фактор међународних односа 21. века. Кину је назвао руским „природним суседом и партнером“, а потом се огласила и кинеска страна која је преко Министарства иностраних послова оценила да су ове две земље „ушле у нову фазу од стратешког значаја“.

Све ово је била увертира у кинеско-руски енергетски споразум, кога су председници двеју земаља, након десетогодишњих преговора, потписали у Шангају 21. маја, другог дана посете Владимира Путина Кини. „Посао века“, вредан 400 милијарди америчких долара, предвиђа да руски Гаспром од 2018. године снабдева Кину са почетних 38 милијарди кубних метара природног гаса годишње. Кинески експерти сматрају да је споразум тек најаву сарадње и предвиђају да је могуће да ће Кина у наредним деценијама увозити 2/3 укупног руског гаса.

Импликације кинеско-руског загрљаја, кога је украјинска криза само убрзала, јесу

многобројне. Русија у Кини, као својеврсном политичком и војном савезнику, види огромно и сигурно тржиште на далеке стазе (све оно што је сада неизвесно са европским партнерима), а Кина, која је највећи светски потрошач енергената набављаће руски гас по, како се нагађа, повољнијој цени од „европске“.

Географска близина и стабилна стратешка сарадња са Русијом су још два битна фактора за Кину, као и чињеница да ће природни гас смањити домаћу потрошњу угља, а тиме и алармантну загађеност природне средине, која је узрок озбиљног нарушавања јавног здравља и разлог учесталих социјалних немира. Кина енергенте углавном увози из Саудијске Арабије и централне Азије, али и од партнерских „земаља у развоју“, попут појединих афричких земаља (Нигерија, Јужни Судан) и Латинске Америке.

Како би се процес снабдевања олакшао, упоредо се ради на јачању билатералних односа са овим земљама. Доток гаса и нафте из централне Азије одвија се преко бившег „пута свиле“, данашњег немирног кинеског Аутономног региона Синђианг, на чијој територији делују бројне екстремне исламске организације, одговорне за терористичке нападе (последњи напад у коме је убијено 39 и рањено 90 људи десио се 22. маја).

Сарадња са централноазијским партнерима јача се управо преко заједничких војних и антитерористичких вежби у оквиру Шангајске организације (проблем милитантног ислама је заједнички за све ове земље), али и преко великог броја економских и културних пројеката. Сведоци смо и јачања афричко-кинеских односа преко потписивања низа билатералних споразума који подразумевају кинеска директна улагања у инфраструктурне пројекте у Африци, који Кини знатно олакшавају увоз енергентата из ових земаља.

